

Plats och tid

Herrljunga kommun, Kommunhuset, Nossan (A-salen) kl.13.00–16.00
Ajournering kl. 14.30-14.50

Beslutande

Beslutande

Lennart Ottosson (KV), ordförande
Magnus Lennartsson (M), tjug ers för
Andreas Johansson (M)
Margareta Yngvesson (C), tjug ers för
Pia Bondesson (C)
Ragnar Emanuelsson (C)
Kerstin Setterberg (KD)
Inger Gustavsson (L)
Kitty Andersson (S), tjug ers för Anette
Rundström (S)
Magnus Fredriksen (S)

Beslutande

Kari Hellstadius (S), tjug ers för Armina
Dzananovic (S)
Carina Fredriksen (S)
Auli Karnehed (SD)

Ersättare

Åke Henningsson (KD)
Gudrun Gustafsson (M)

Övriga deltagare

Magnus Stenmark, socialchef
Aniko Andersson, verksamhetschef
Christina Mattelin, verksamhetschef
Jennie Turunen, verksamhetschef
Marie Johansson Nordqvist, nämnd-
samordnare

Helené Backman Carlsson,
SAS/kvalitetssamordnare
Tomas Bornhall, MAS
Margareta Ejdestig, IT-strateg

Utses att justera

Magnus Fredriksen (S)

Justeringens
plats och tid

Kommunhuset, Herrljunga, 2018-02-02, kl. 10.30

Under-
skrifter

Sekreterare

Marie Johansson Nordqvist

Paragrafer 1-18

Ordförande

Lennart Ottosson

Justerande

Magnus Fredriksen

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ

Socialnämnden

Sammanträdesdatum

2018-01-30

Datum för
anslags uppsättande

2018-02-02

Datum för
anslags nedtagande

2018-02-24

Förvaringsplats
för protokoll

Socialförvaltningen, Torggatan 4 A, Herrljunga

Underskrift

Innehållsförteckning

§ 1 Tillägg till dagordningen.....	3
§ 2 SEKRETESS - Utredning avseende särskilt förordnad vårdnadshavare enligt 6 kap 8a§ Föräldrabalken	4
§ 3 Förvaltningen informerar	5
§ 4 Uppföljning av intern kontroll 2017.....	6
§ 5 Intern granskning på Hagen	8
§ 6 Önskemål om att få disponera lokalerna i Verkstadsgatans HVB från januari	9
§ 7 Revidering av delegeringsordning	10
§ 8 Godkännande av Handlingsplan för psykisk hälsa 2018-2020	12
§ 9 Överenskommelse om Munhälsa – nödvändig och uppsökande tandvård.....	14
§ 10 Rekommendation om att godkänna Samarbetsavtal för nutrition och förbrukningsartiklar för blås- och tarmdysfunktion 20180501-20210430	15
§ 11 Återrapportering av uppdrag plan för tillsättande av demens-sköterska	17
§ 12 Digital fjärrtillsyn.....	18
§ 13 Förstudie: Hagen utvecklas till Herrljunga kommuns demenscentrum.....	20
§ 14 Teknisk utrustning.....	22
§ 15 Avsättning av utvecklingsmedel 2018	24
§ 16 Boende i Herrljunga kommun	25
§ 17 Meddelanden.....	26
§ 18 Anmälan av delegeringsbeslut under tidsperioden 2017-12-01- -2017-12-31	27

SN § 1

Tillägg till dagordningen

Förslag till beslut

Lennart Ottosson (KV) föreslår att följande ärenden tillförs dagordningen:

- Utredning avseende särskilt förordnad vårdnadshavare enligt 6 kap 8a§ Föräldrabalken
- Boende i Herrljunga kommun

Beslutsgång

Ordförande frågar om Lennart Ottossons (KV) förslag antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

Följande ärende tillförs dagordningen:

1. Utredning avseende särskilt förordnad vårdnadshavare enligt 6 kap 8a§ Föräldrabalken
2. Boende i Herrljunga kommun

SN § 3

Förvaltningen informerar

Sammanfattning

Magnus Stenmark, socialchef, informerar om att lokal överenskommelse om bemanningspool nu är klar och påskriven av alla parter.

Aniko Andersson Persson, verksamhetschef vård och omsorg, informerar om att Hagen kommer delas på två chefer där den ena även får korttidsverksamhet och dagverksamhet. Detta görs för att antalet medarbetare per chef ska bli mer jämnt och rekrytering pågår. Vidare informerar Aniko om att ett par enhetschefer från vård- och omsorg deltar i ledarskapsutveckling och att översynen av beslut och utförande av insats jämfört med TES inom hemtjänsten snart är klar.

Informationen läggs till handlingarna.

SN § 4

DNR SN 72/2016

Uppföljning av intern kontroll 2017

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har antagit reglemente för intern kontroll. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret. Nämnderna har ansvar för intern kontroll inom sitt verksamhetsområde. För 2017 har intern kontrollplan tagits fram av socialnämnden.

Kontrollen har genomförts inom olika områden genom bland annat intervjuer, aktgranskning och mätningar.

Resultatet från socialnämndens intern kontroll 2017 visar bland annat att

- genomförandeplaner finns upprättade i de flesta, granskade ärenden. Kvaliteten gällande bland annat mål med insatser och den enskildes delaktighet behöver utvecklas
- flertalet av personalen känner till rutinerna för avvikelshantering med klagomål och synpunkter samt lex Sarah och att dessa finns i Handboken. I någon verksamhet brister det i kunskaper och rapportering
- det finns rutiner för handhavande av arbetskläder och hygien vilka också efterlevs
- i flertalet, granskade utredningar inom barn och familj framkommer, att och på vilket sätt barn deltagit i utredningen men dokumentationen behöver förbättras gällande barns delaktighet
- läkemedelsrutinen är känd
- en avvikelse har förekommit av 18 granskade utbetalningar, kontaktpersoner. Samtliga utbetalningar var i tid
- i flertalet verksamheter saknas rutiner eller rutiner följs inte gällande nyckelhantering och byte av koder
- verksamheterna arbetar enligt arbetsplan för minskad sjukfrånvaro. Rehabiliteringsprocessen följs. Mätstickan på varje APT och fokus på att stärka personalen och uppmärksamma de som är på arbetet
- ny hemsida lanserad som är mera lättillgänglig och lättare att hitta i. Informationen är uppdaterad.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2018-01-09

Socialnämndens Intern kontrollplan 2017

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Socialnämndens Intern kontroll 2017 godkänns.
- Intern kontrollen 2017 överlämnas till kommunstyrelsen.

Fortsättning SN § 4

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämndens Intern kontroll 2017 godkänns.
2. Intern kontrollen 2017 överlämnas till kommunstyrelsen.

Expedieras till: Kommunstyrelsen

SN § 5

DNR SN 110/2017

Intern granskning på Hagen

Sammanfattning

En granskning har genomförts på Hagens särskilda boende. Granskningen har planerats enligt rutin och har meddelats verksamheten i förväg.

Granskningen genomfördes vecka 45-46, 2017 på Hagen av MAS/Kvalitetssamordnare och SAS/Kvalitetssamordnare.

Underlaget till granskningen har skett genom intervjuer, besök och aktgranskning.

I sin helhet bedöms Hagen vara ett bra fungerande särskilt boende. Personalen uttrycker det positivt och stabilt att de haft samma chef under flera år. Lokalerna ger ett fräscht och fint intryck. Att personal gör något extra vid matsituationen t.ex. dukar fint och med långbord vid storhelger eller extra gott på fredagar och lördagar är positivt då måltiderna kan vara den enda aktiviteten på dagen för vissa av de boende.

De intervjuade anhöriga är övervägande positiva till helheten. De får ett bra bemötande av personalen. De synpunkter som framkommit behöver beaktas, såsom avsaknad av vissa aktiviteter och att normalisera dygnsrytmen i enskilda fall.

Tydliggöra hur synpunkter kan lämnas och ge återkoppling på dessa.

Vidare i den granskning som genomförts på Hagen är bedömningen att det finns brister inom vissa områden och dessa behöver åtgärdas, såsom systematiskt kvalitetsarbete, nattfasta, skydds- och begränsningsåtgärder, dokumentation och information.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2018-01-11

Granskningsrapport Hagen, sammanställd 2018-01-11

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Socialnämnden lägger informationen till handlingarna.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden lägger informationen till handlingarna.

SN § 6

DNR SN 111/2017

Önskemål om att få disponera lokalerna i Verkstadsgatans HVB från januari

Sammanfattning

Ett önskemål om att få disponera lokalerna i Verkstadsgatans HVB har inkommit från föreningen hem i Herrljunga. De önskar få disponera lokalerna på Verkstadsgatan där kommunen haft HVB-verksamhet för att kunna erbjuda ungdomar som fyller 18 år men ännu inte har fått permanent uppehållstillstånd boende. Socialnämnden är i behov av utökade utrymmen för kontor då det är trångt i såväl TB-huset och på Thors hus. För att kunna lösa situationen i akutläget (saknas fyra kontorsplatser i TB-huset från början av februari) kommer förvaltningen ta de lokaler vi idag hyr på Verkstadsgatan i bruk som kontor. Därav kan lokalerna inte överlåtas till annan i nuläget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2018-01-07

Brev från Föreningen Hem i Herrljunga daterat 2017-12-13

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Tjänsteskrivelsen antas och överlämnas till Föreningen Hem i Herrljunga.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

1. Tjänsteskrivelsen antas och överlämnas till Föreningen Hem i Herrljunga.

Expedieras till: Föreningen Hem i Herrljunga

SN § 7

DNR SN 2/2018

Revidering av delegeringsordning

Sammanfattning

Delegeringsordningen är i behov av att revideras utifrån att jämställa alla verksamheter inom myndighetsutövningen samt på grund av förändring i kommunalagen. Avseende förslaget om förändringar i LVU så sker dessa för att 5.8 och 5.9 inte kan delegeras från socialnämnden. I brådskande ärenden får ordförande ta beslut enligt 1.1.

Förvaltningen föreslår därför följande ändringar (överstruket = tas bort, grön markerat = nytillkommet):

1.1	Beslut i ärenden som är så brådskande att nämndens eller utskottets beslut inte kan avvaktas	6 kap 36 § KL 7 kap 39 §	Ordförande	Vid ordförandes frånfälle är i första hand vice ordförande ersättare, och vid dennes frånfälle övergår ansvaret till den av nämnden utsedde tredje beslutsfattare
2.3	Överklagan och yrkande om inhibition när förvaltningsrätt eller kammarrätt ändrat nämndens beslut och detta beslut ursprungligen fattats av delegat samt avgivande av yttrande i SoL-, LVU-LVM- och LSS-ärenden där ursprungsbeslutet fattats av delegat	10 kap 1-2 §§ SoL, 3 kap 10 §, 6 kap 33 § 34 §§ 3 KL 5 kap § 2, 6 kap 37 §, 38 §, 7 kap 5 §, 9 kap 31 § KL 36 § 27 § LSS	Delegat i ursprungsbeslutet	
4.21	Beslut om arvode och omkostnadsersättning till kontaktperson/-familj	3 kap 6 § SoL		
	- enligt norm och riktlinjer		HL 1 e SocS	
5.2	Begäran om förlängd tid för ansökan om vård	8 § LVU	1 e SocS SNMU	
5.8	Beslut om att den unges vistelseort inte skall röjas för vårdnadshavaren	14 § 2 st 2 LVU 26 kap 2 § OSL	SNMU	
	— I avvaktan på utskottets beslut	14 § 2 st 2 LVU	VC	
5.9	Beslut om hur rätt till umgänge med den unge ska utövas	14 § 2 st 2 LVU	SNMU	
	— I avvaktan på utskottets beslut	14 § 1 st 2 LVU	VC	
8.2	Biträde av personlig assistent.	7 § och 9 § 2 LSS	HL 1 e SocS	
8.3	Beslut om biträde av personlig assistans eller ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för sådan assistans, till den del behovet av stöd inte täcks av beviljade assistanstimmar enligt 51 kap AVD D, SFB	7 § och 9 § 2 LSS	HL 1 e SocS	

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Fortsättning SN § 7

8.8	Biträde av kontaktperson/ kontaktfamilj	7 § och 9 § 4 LSS	HL 1e SocS	
8.9	Beslut om arvode och omkostnadsersättning till kontaktperson/ kontaktfamilj	9 § 4 LSS		I enlighet med SKL:s rekommendation
	- enligt norm och riktlinjer		HL 1e SocS	Uppdraget skall regleras genom avtal. I enlighet med SKL:s rekommendation
8.22	Förhandsbesked om rätt till insats enligt LSS för person som inte är bosatt i kommunen	16 § 2 st LSS	HL 1e SocS	
9.4	Beslut om bistånd i form av särskilt boende	4 kap 1 § SoL	HL 1e SocS	
9.5	Beslut med anledning av ansökan om förhandsbesked	2 a kap 8 § SoL	HL 1e SocS	
9.6	Beslut om bistånd i form av korttidsverksamhet/växelvård	4 kap 1 § SoL	HL 1e SocS	
9.13	Beslut om mottagande av ärende från annan kommun	2a kap 10 § SoL	HL 1e SocS	
9.14	Beslut om att ansöka om överflyttning av ärende hos Inspektionen för vård och omsorg	2 a kap 11 § SoL	HL 1e SocS	
9.17	Beslut om kontaktperson	4 kap 1 § SoL	HL 1e SocS	
9.19	Beslut om arvode och omkostnadsersättning till kontaktperson/kontaktfamilj	4 kap 1 § SoL		I enlighet med SKL:s rekommendation
	- enligt norm och riktlinjer		HL 1e SocS	Uppdraget skall regleras genom avtal. I enlighet med SKL:s rekommendation

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2018-01-11
Socialnämndens delegeringsordning

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Revideringen av delegeringsordningen antas.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

1. Revideringen av delegeringsordningen antas.

SN § 8

DNR SN 4/2018

Godkännande av Handlingsplan för psykisk hälsa 2018-2020

Sammanfattning

Statsbidragen inom området psykisk hälsa är utformade som stimulansmedel för utvecklings- och förstärkningsinsatser inom olika områden. Krav och innehåll specificeras i årliga överenskommelser mellan Socialdepartementet och SKL. En särskild del i överenskommelsen handlar om och ställer krav på utvecklingsarbete och samarbete mellan regionen och länets 49 kommuner.

Kravet att ta fram regionala handlingsplaner syftar till att stärka kommuner och regioner att främja psykisk hälsa och ömsesidigt arbeta för att minska psykisk ohälsa. Var och en av huvudmännen får ekonomiskt stöd för att stärka sina egna insatser inom området och för det gemensamma arbetet att ta fram en regional handlingsplan. Varje enskild huvudman ansvarar för rapportering och redovisning till SKL.

Arbete har under 2016 och 2017 gjorts för att utreda behov och formulera gemensamma mål för länets samtliga 50 huvudmän inom fem fokusområden: förebyggande och främjande arbete, tillgängliga tidiga insatser, enskildas delaktighet och rättigheter, utsatta grupper samt ledning, styrning och organisation.

Hösten 2016 och våren 2017 har innefattat en bred dialog i länet med deltagande tjänstemän från kommun och region från delregional vårdssamverkan i syfte att skapa delaktighet och förankring i det arbete som ska göras och för prioritering av insatser. Dialoger har förts med samarbetspartners, brukarföreträdare, representanter från HBTQ-community och nationella minoriteter.

Boråsregionens direktion rekommenderar medlemskommunerna att anta handlingsplanen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2018-01-11

Protokollsutdrag Boråsregionen 2017-12-08

Brev från Boråsregionen daterad 2018-01-04

Handlingsplan för psykisk hälsa 2018-2020

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Handlingsplanen för psykisk hälsa 2018-2020 antas.

Lennart Ottosson (KV) föreslår följande tillägg:

- Besluts punkt 1 kompletteras med "För socialnämndens vidkommande"
- Besluts punkt 2 tillförs med följande formulering: "Bildningsnämnden och kommunstyrelsen rekommenderas att också anta föreliggande handlingsplan."

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut med Lennart Ottossons (KV) tilläggsförslag antas och finner att så sker.

Fortsättning SN § 8

Socialnämndens beslut

1. Handlingsplanen för psykisk hälsa 2018-2020 antas för socialnämndens vidkommande.
2. Bildningsnämnden och kommunstyrelsen rekommenderas att också anta föreliggande handlingsplan.

Expedieras till: Kommunstyrelsen, Bildningsnämnden

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SN § 9

DNR SN 5/2018

Överenskommelse om Munhälsa – nödvändig och uppsökande tandvård

Sammanfattning

Västra Götalandsregionen, VGR, har enligt Tandvårdslagen (1985:125) ansvar för uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård. De som är berättigade till nödvändig tandvård och munhälsobedömning är oftast individer som har svårt att föra sin egen talan. De har stort behov av hjälp och stöd till följd av fysiskt eller psykiskt funktionshinder.

De som har rätt till nödvändig tandvård ska erbjudas munhälsobedömning och ges möjlighet till god munhälsa. De flesta är till följd av sitt funktionshinder kända inom den kommunala hälso- och sjukvården och inom Socialtjänsten. Detta förutsätter en god samverkan mellan huvudmännen där ansvarsfördelning och samverkan är tydlig och känd hos berörda verksamheter.

Enligt hälso- och sjukvårdsavtalet mellan kommuner i Västra Götaland och VGR, ska parterna i en överenskommelse reglera samverkan, uppföljning samt utvärdering av målgruppens tillgång till uppsökande och nödvändig tandvård. Ett förslag till överenskommelse som beskriver huvudmännens gemensamma ansvar för samverkan om uppsökande och nödvändig tandvård har tagits fram. Direktionen för Boråsregionen rekommenderar medlemskommunerna att anta överenskommelsen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2018-01-10

Protokollsutdrag Boråsregionen 2017-12-08

Brev från Boråsregionen daterad 2018-01-04

Överenskommelse om samverkan mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om Munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Överenskommelse om Munhälsa – nödvändig och uppsökande tandvård godkänns.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

1. Överenskommelse om Munhälsa – nödvändig och uppsökande tandvård godkänns.

Expedieras till: Boråsregionen

Juslerandes sign

Utdragsbestyrkande

SN § 10

DNR SN 6/2018

Rekommendation om att godkänna Samarbetsavtal för nutrition och förbrukningsartiklar för blås- och tarmdysfunktion 20180501-20210430

Sammanfattning

Kommunerna i Västra Götaland har sedan år 2000 ett samarbetsavtal med Västra Götalandsregionen, VGR, kring inkontinenshjälpmedel och distributionen av dessa hjälpmedel (Dnr SN 352-1999).

En partsgemensam grupp har under det senaste året tagit fram ett nytt förslag på samarbetsavtal. Samarbetsavtalet ska säkerställa samverkan och gemensam utveckling gällande försörjningen av nutritionsprodukter och förbrukningsartiklar vid blås- och tarmdysfunktion. Ny modell för finansieringen av försörjningen av produkter. Nu baseras omkostnader vid försörjningen på varuvärdesomsättningen istället för på befolkningsmängd i respektive kommun.

Förslaget till nytt samarbetsavtal reglerar Västra Götalands 49 kommuners och Västra Götalandsregionens gemensamma ansvar att bedriva försörjning av nutritionsprodukter och förbrukningsartiklar vid blås- och tarmdysfunktion. Parterna tecknar ett avtal för perioden 2018-05-01 – 2021-04-30. Senast tolv månader innan avtalstiden löper ut har parterna möjlighet att säga upp avtalet. Om ingen part skriftligen sagt upp avtalet förlängs det med tre år i taget.

Förslaget innehåller ett huvudavtal samt fyra specifikationer.

Innehållet i huvudavtalet ska endast kunna förändras i samband med en eventuell förlängning. Innehållet i specifikationerna kan däremot ändras under avtalstid.

Även nutritionsprodukter är inkluderade i avtalet.

Boråsregionens direktion rekommenderar medlemskommunerna att godkänna avtalet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2018-01-11

Protokollsutdrag Boråsregionen 2017-11-10

Brev från Boråsregionen daterat 2017-11-28

Samarbetsavtal för nutrition och förbrukningsartiklar för blås- och tarmdysfunktion

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Samarbetsavtal för nutrition och förbrukningsartiklar för blås- och tarmdysfunktion godkänns.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Fortsättning SN § 10

Socialnämndens beslut

1. Samarbetsavtal för nutrition och förbrukningsartiklar för blås- och tarmdysfunktion godkänns.

Expedieras till: Boråsregionen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SN § 11

DNR SN 113/2017

Återrapportering av uppdrag plan för tillsättande av demenssköterska

Sammanfattning

Arbetsutskottet fick i uppdrag 2017-12-19, § 128 att till detta sammanträde lägga en plan för hur man under det första kvartalet skulle kunna anställa en demenssköterska.

Lennart Ottosson (KV) informerar om att förvaltningen rekviderat medel som finns för att stärka bemanning inom vård- och omsorg, för Herrljungas del rör det sig om 2 177 tkr. Delar av dessa medel ska användas till att anställa en demenssköterska och rekrytering är påbörjad. För att behålla tjänsten mer än ett år krävs en budgetförstärkning.

Informationen läggs till handlingarna.

SN § 12

DNR SN 107/2017

Digital fjärrtillsyn

Sammanfattning

Med digital fjärrtillsyn (trygghetskamera) menas stöd på distans via någon form av teknisk lösning.

Digital fjärrtillsyn innebär att brukare som har behov av tillsynsbesök under dygnet får det helt eller delvis via kamera istället för via fysiska besök. Det är en lösning som ska utgå från brukarens behov. Ökad livskvalitet, ökad integritet och ökad flexibilitet är ledord.

Syftet är att utöka former för stöd och möjliggöra kvarboende hemma för äldre personer och/eller personer med funktionsnedsättning i behov av stödinsatser. Det är viktigt att den enskilde förstår syftet med insatsen samt kan förstå vad den innebär.

Hemtjänsten kan, genom fjärrtillsyn via kamera, göra tillsyn enligt överenskommelse i genomförandeplanen, utan att riskera att störa användaren som vid ett besök av exempelvis nattpatrull.

För den med beviljad tillsyn som sover oroligt, är lättväckt eller inte vill ha besök i sitt hem är tillsyn via trygghetskamera ett nytt alternativ eller komplement till traditionell tillsyn och helt frivilligt.

En reviderad komplettering skrivs in i socialnämndens riktlinjer Handläggning enligt socialtjänstlagen, äldreomsorg och funktionshinder under avsnittet Trygghet om det nya alternativet- tillsyn via digital fjärrtillsyn.

Ett informationsmaterial behöver tas fram för den enskildes information och en förankring ska ske av nya arbetssätt och rutiner till berörda verksamheter.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet

Riktlinjer Trygghetskamera i Herrljunga kommun (bilaga 1 SN § 12/2018-01-30)

Reportage om digital natt-tillsyn: <http://www.gotland.se/kunskapsportalen>

Kompendium: Juridiska aspekter välfärdsteknik

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Beslut om utformning av tillsyn under dygnet tas på verkställighetsnivå och verkställaren beskriver i brukarens genomförandeplan hur tillsynen skall ske.
- Den digitala fjärrtillsynen sker med hjälp av en lösning där teknik hyrs in och tillsynerna utförs av en extern part.
- Införandet av digital fjärrtillsyn gäller under hela dygnet dock utgår det alltid från brukarens egna önskemål och behov. Tillsynen kan ske i fysisk, digital eller i både och form utifrån den enskildes behov som framgår i genomförandeplanen.
- Införandet av digital fjärrtillsyn begränsas till att gälla personer i ordinarie boende.

Fortsättning SN § 12

Magnus Lennartsson (M) föreslår följande ändringar:

- I beslutspunkt 2 stryks ”och tillsynerna utförs av en extern part.”
- I riktlinjen under rubrik Så fungerar tillsynen stryks meningen ”Utförare av tillsyn via webbkamera utförs av extern utförare.”

Inger Gustavsson (L) bifaller förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar om Magnus Lennartssons (M) ändringsförslag antas och finner att socialnämnden avslår förslagen.

Socialnämndens beslut

1. Beslut om utformning av tillsyn under dygnet tas på verkställighetsnivå och verkställaren beskriver i brukarens genomförandeplan hur tillsynen skall ske.
2. Den digitala fjärrtillsynen sker med hjälp av en lösning där teknik hyrs in och tillsynerna utförs av en extern part.
3. Införandet av digital fjärrtillsyn gäller under hela dygnet dock utgår det alltid från brukarens egna önskemål och behov. Tillsynen kan ske i fysisk, digital eller i både och form utifrån den enskildes behov som framgår i genomförandeplanen.
4. Införandet av digital fjärrtillsyn begränsas till att gälla personer i ordinärt boende.

Reservation

Auli Karnehed (SD) reserverar sig mot beslutet.

Magnus Lennartsson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

SN § 13

DNR SN 18/2017

Förstudie: Hagen utvecklas till Herrljunga kommuns demenscentrum

Sammanfattning

I takt med att vi blir allt äldre ökar också antalet personer med demenssjukdom. För att kunna möta detta ökande vård- och omsorgsbehov behöver kommunens demensvård utvecklas. Genom att samla kompetensen till en organisation skapas förutsättningarna för att tillgodose detta behov. Syftet är att öka kvalitén och effektiviteten i vården och omsorgen av personer med demenssjukdom. Socialnämnden har beslutat att Hagen ska utvecklas till Herrljunga kommuns demenscentra med målsättningen att centrat ska vara fullt utvecklat under 2021. En förstudie behöver utföras innan socialnämnden tar beslut om att gå vidare med ärendet till kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

SNAU-skrivelse i ärendet daterad 2018-01-18

Direktiv förstudie, Hagen utvecklas till Herrljunga kommuns demenscentra daterad 2017-02-15, (bilaga 1 SN § 13/2018-01-30).

Befolkningsprognos för Herrljunga kommun.

SN 2017-02-28 § 17.

SN 2017-12-19 § 125.

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut:

Socialnämndens beslutar att:

- Uppdra åt socialförvaltningen att med stöd av inhyrd konsult genomföra förstudien.
- Hemställa om att tekniska nämnden/tekniska förvaltningen bistår i förstudien.
- Finansiera förstudien med 200 tkr ur nämndens investeringsbudget för 2018.
- Till styrgrupp för förstudien utse socialnämndens arbetsutskott, socialchefen och verksamhetschef vård-och omsorg.
- Anta direktiv för förstudien enligt bilaga.
- Förstudien ska avrapporteras till SN senast 2018-06-05.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Fortsättning SN § 13

Socialnämndens beslut

Socialnämndens beslutar att:

1. Uppdra åt socialförvaltningen att med stöd av inhyrd konsult genomföra förstudien.
2. Hemställa om att tekniska nämnden/tekniska förvaltningen bistår i förstudien.
3. Finansiera förstudien med 200 tkr ur nämndens investeringsbudget för 2018.
4. Till styrgrupp för förstudien utse socialnämndens arbetsutskott, socialchefen och verksamhetschef vård-och omsorg.
5. Anta direktiv för förstudien enligt bilaga (bilaga 1 SN § 13/2018-01-30).
6. Förstudien ska avrapporteras till SN senast 2018-06-05.

SN § 14

DNR SN 9/2018

Teknisk utrustning

Sammanfattning

Skrivelse har inkommit 2018-01-20 från Magnus Lennartsson:

"Teknisk utrustning

Herrljunga kommun tillhör de kommuner som "släpar efter" när det gäller digitalisering och tekniska arbetsverktyg. Det måste vara slut på projekt och piloter inom områden där såväl teknik och mjukvara är väl etablerad och verifierad och direkt gå på implementering.

Vi har svårt att rekrytera och behålla personal, vi kan bli mer effektiva och samtidigt uppnå bättre arbetsmiljö med hjälp av bra och moderna arbetsverktyg.

Det finns flertalet branscher och yrken som åker runt och utför olika former av arbete/tillsyn där kan man stoppa in tillfällig personal som med hjälp av tekniken kör rätt väg och i planering har verklighetsbaserade tidsuppskattning på sina uppdrag Våldigt många inom kommunal hemtjänst verksamhet vittnar om planering som innebär att man skall "teleportera" sig från a till b, orimliga tidsavsättningar till insatser vilket leder till stress och att kunderna blir mindre nöjda.

Vi behöver moderna beslutsstöd till planerare och teknisk utrustning till utförande personal och detta skulle redan finnas men så är inte fallet i Herrljunga kommun.

För att säkerställa säkerhet skulle jag föreslå siths inloggning för att minimera antal tekniska apparater till det dagliga behovet där man hämtar ut sin enhet för dagen och loggar för att ta del av den aktuella dagens uppdrag inklusive körschema och övriga nödvändiga instruktioner. Om/hur varje enhet skall ha kommunikations möjlighet alternativt hanterad via mobiler är upp till verksamhetens behov.

Mitt förslag är att:

- *viva som app införskaffas omgående med tillhörande teknisk utrustning*
- *stegvis införande med start i hemtjänstområde Ljung senast början kvartal två*
- *finansiering sker i första hand av utvecklingsmedel 2018, i andra hand tidigare års ackumulerande överskott och i sista hand inom befintliga ramar*
- *beslutet delges kommunstyrelsen"*

Beslutsunderlag

Skrivelse inkommen 2018-01-20

Fortsättning SN § 14

Förslag till beslut

Magnus Lennartssons (M) förslag till beslut:

- Viva som app införskaffas omgående med tillhörande teknisk utrustning.
- Stegvis införande med start i hemtjänstområde Ljung senast början kvartal två.
- Finansiering sker i första hand av utvecklingsmedel 2018, i andra hand tidigare års ackumulerande överskott och i sista hand inom befintliga ramar.
- Beslutet delges kommunstyrelsen.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om Magnus Lennartssons (M) förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

1. Viva som app införskaffas omgående med tillhörande teknisk utrustning.
2. Stegvis införande med start i hemtjänstområde Ljung senast början kvartal två.
3. Finansiering sker i första hand av utvecklingsmedel 2018, i andra hand tidigare års ackumulerande överskott och i sista hand inom befintliga ramar.
4. Beslutet delges kommunstyrelsen.

Expedieras till: Kommunstyrelsen

SN § 15

DNR SN 10/2018

Avsättning av utvecklingsmedel 2018

Sammanfattning

Skrivelse har inkommit 2018-01-21 från Magnus Lennartsson:

"Socialnämnden har haft många tuffa och några goda år vilket gett ett litet positivt ackumulerat resultat, detta trots ekonomiska styrprinciper inte får styrelsens medgivande att använda till viktiga utvecklingsprojekt är högst anmärkningsvärt. Vi har många utmaningar om inte minst inom E-hälsa i den ansträngda budgetram vi verkar under är utrymmet extremt dåligt till innovation och utveckling utan att det skulle medföra besparingar inom löpande verksamhet. Vi måste säkerställa att det finns medel till utveckling för att skapa en effektivare organisation med hög leveransförmåga till våra brukare/kunder och en god arbetsmiljö.

I alla bokslut görs avsättningar inom olika området nu är det dags att vi är proaktivt och utgår utifrån invånarnas bästa och god ekonomisk hushållning

Mitt förslag är att:

- *i bokslut 2017 belasta nämnden med 3MKr och avsätta dessa till "utvecklingsmedel 2018"*
- *beslutet delges kommunstyrelsen"*

Beslutsunderlag

Skrivelse inkommen 2018-01-21

Förslag till beslut

Magnus Lennartssons (M) förslag till beslut:

- I bokslut 2017 belasta nämnden med 3MKr och avsätta dessa till "utvecklingsmedel 2018"
- Beslutet delges kommunstyrelsen

Beslutsgång

Ordföranden frågar om Magnus Lennartssons (M) förslag till beslut antas och finner att socialnämnden avslår förslaget.

Socialnämndens beslut

1. Förslaget avslås.

Reservation

Magnus Lennartsson (M) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras till: Kommunstyrelsen

SN § 16

Boende i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Inger Gustavsson (L) informerar om det vandrarhem i Herrljunga dit socialtjänst erbjuder personer som inte har tak över huvudet att söka boende och den bristfälliga standarden på detta hus.

Informationen läggs till handlingarna.

SN § 17

Meddelanden

Följande meddelanden redovisades vid sammanträdet

<i>Nr</i>	<i>Meddelandeförteckning</i>	<i>DNR</i>
1	Domar inkomna under tidspe- rioden 2017-12-19- -2017-01-29	--
2	KF § 134/2017-12-12 Införande av heltider som norm	Postlista SN 2017:21
3	KF § 136/2017-12-12 Hemställan om att upphäva kommunfullmäk- tiges beslut avseende antal vård- och omsorgsboenden i Herrljunga kommun	SN 92/2017
4	Information om systemet för ut- jämning av LSS-kostnader	Postlista SN 2018:1
5	Protokoll FSG 2018-01-18	--

Socialnämndens beslut
Meddelandena läggs till handlingarna.

SN § 18

**Anmälan av delegeringsbeslut under tidsperioden 2017-12-01- -
2017-12-31**

Följande delegeringsbeslut anmäldes vid sammanträdet

<i>Nr</i>	<i>Delegationsbeslut</i>	<i>DNR</i>
1	Delegeringsbeslut – IFO, fattade under tidsperioden 2017-12-01- -2017-12-31	Lista på delegeringsbeslut förvaras på socialförvaltningen, Torgg 4 A, Herrljunga
2	Delegeringsbeslut – bistånd, fattade under tidsperioden 2017-12-01- -2017-12-31	Lista på delegeringsbeslut förvaras på socialförvaltningen, Torgg 4 A, Herrljunga
3	Delegeringsbeslut – färdtjänst, fattade under tidsperioden 2017-12-01- -2017-12-31	Lista på delegeringsbeslut förvaras på socialförvaltningen, Torgg 4 A, Herrljunga

Socialnämndens beslut

Redovisningen av delegeringsbeslut godkänns.

Bilaga 1, SN § 12/2018-01-30

DIARIENUMMER: SN 107/2017
FASTSTÄLLD: §42/2016-03-29
VERSION: 2
SENAST REVIDERAD: 2018-01-30
GILTIG TILL: 2020-12-01
DOKUMENTANSVAR: Socialchef

Riktlinje

Tillsyn via kamera

Beslutsinstans: Socialnämnd
Dokumentet gäller för: Hemtjänsten, Vård och omsorg

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

GA
mt *2018*

Innehåll

Bakgrund 2

Trygghet 2

Tillsyn via kamera 2

Så fungerar tillsynen..... 2

Kostnad..... 3

Särskilda villkor..... 3

Handläggning och beslut 3

 Avgränsning 3

Verkställighet 4

Samtycke 5

Överenskommelse 6

Handwritten signature and initials in the bottom left corner.

Bakgrund

Med digital fjärrtillsyn menas stöd på distans via någon form av tekniklösning. Digital fjärrtillsyn innebär tillsyn via webbkamera. Dessa tjänster kan beviljas efter biståndsbeslut. Syftet är att utöka former för stöd och möjliggöra kvarboende hemma för äldre personer och/eller personer med funktionsnedsättning i behov av stödinsatser. Viktigt att den enskilde förstår syftet med insatsen samt kan förstå vad den innebär. Utförare kan, genom fjärrtillsyn via kamera, göra tillsyn enligt överenskommelse i genomförandeplanen, utan att riskera att störa användaren som vid ett besök av t.ex. nattpatrull.

För den med beviljad tillsyn som sover oroligt, är lättväckt eller inte vill ha besök i sitt hem är tillsyn via trygghetskamera ett nytt alternativ eller komplement till traditionell tillsyn och frivillig.

Trygghet

Kunnig personal arbetar på ett sätt som skapar förtroende och trygghet. Den som känner oro i vardagen kan få en daglig telefonkontakt, trygghetsbesök eller fjärrtillsyn via webbkamera. Omfattningen är individuell efter behov och syfte.

Tillsyn via kamera

Webbaserad tillsyn kan vara ett alternativ eller ett komplement till traditionell tillsyn i Herrljunga kommun.

Alla uppskattar t.ex. kanske inte hembesök nattetid och kan bli störda i sin nattsömn när hemtjänstpersonal kommer på besök. Är man lättväckt kan dörrar som öppnas och lampor som tänds vara störande.

De personer som beviljas tillsyn ska, utifrån de behov som föreligger, tillsammans med hemtjänsten kunna komma fram till på vilket sätt tillsynen ska utföras, genom telefonkontakt, via kamera eller ett personligt besök. För de personer som har flera tillsynsbesök kan tillsyn via kamera ersätta något eller några av dessa besök, utifrån den enskildes önskemål.

Så fungerar tillsynen

Vid tillsyn via kamera tillhandahåller och installerar kommunen en webbkamera i sovrummet eller på annan plats i bostaden. Kameran är mörkerseende och bilden rörlig. Ingen ljudavlyssning eller lagring av bildsekvenser sker. Det går heller inte att kommunicera via kameran.

Utförarna av tillsynen, gör tillsynen via webbkamera, på de tider som den enskilde och hemtjänsten kommit överens om. Insatsen innebär att personalen kontrollerar att allt är väl. Kameran är bara aktivt på överenskomna tider och all annan tid är tjänsten avstängd och

Bilaga 1, SN § 12/2018-01-30

låst. Utförare av tillsyn via webbkamera utförs av extern utförare. Utförare av tillsynsbesök utförs av personal i hemtjänst.

Kostnad

För tillsyn via kamera betalas samma avgift som för ett vanligt hembesök enligt, i Herrljunga kommun fastställd taxa. Någon form av abonnemang krävs hos den enskilde.

Särskilda villkor

Insatser enligt socialtjänstlagen bygger på frivillighet och förutsätter den enskildes samtycke¹ att kamera installeras. Samtycke kan inte inhämtas från anhöriga, god man/förvaltare eller läkare.

Personalen kan se, om det gäller nattetid om den enskilde ligger i sin säng, om han eller hon verkar lugn eller orolig och om allt i övrigt verkar vara i sin ordning. På annan tid gäller det samma utifrån, var och när personal ska göra tillsynen via kamera, kamerans placering och i övrigt i enlighet med överenskommelse mellan hemtjänsten och den enskilde.

Handläggning och beslut

Behov av tillsyn utreds i enlighet med Herrljunga kommuns riktlinjer *Handläggning enligt socialtjänstlagen, äldreomsorg och funktionshinder*.² Av utredningen ska det framgå vilket som är den enskildes behov av tillsyn, tillsynens art och den enskildes önskemål om vilka åtgärder som kan bli aktuella.

Handläggare fattar beslut om tillsyn. Beslut om utformning av tillsyn görs på verkställighetsnivå och därefter ges möjlighet att erbjuda den enskilde digital fjärrtillsyn eller traditionellt tillsynsbesök som insats.

Digital fjärrtillsyn ska i första hand erbjudas personer som:

- vanligtvis sover under natten och därmed inte är i behov av aktivt stöd
- är lättväckta
- otrygga med att släppa in andra i sitt hem
- ej kan använda trygghetslarm
- bor med närstående och det finns risk att denna får störd nattsömn.

Avgränsning

Tillsyn med kamera kan erbjudas generellt upp till två tillfällen per natt. Utifrån enskildas individuella behov kan extra tillsyn ske.

¹ Bilaga 1 – blankett Samtycke

² Enligt 4 kap 1 § SoL

Verkställighet

Tillsyn natttid som utförs med stöd av kamera sker inom ett tidsintervall på 30 minuter i anslutning till den tidpunkt som överenskommits. Angivet tidsintervall ska vara mellan klockan 21.00–07.00.

En överenskommelse³ ska träffas kring hur personalen ska agera om brukaren ej återfinns i sin säng, eller på annan plats enligt överenskommelse, när personalen gör tillsynen. Ska personalen titta igen efter en kort tid eller agera genom att göra ett personligt besök.

I den del av *genomförandeplanen* som anger natttillsynen ska brukarens vanliga nattvanor även framkomma t.ex. nattliga toalettbesök.

Nycklar till bostaden lämnas av brukaren och hanteras enligt gällande nyckelhanteringsrutin *Nyckelhantering inom hemtjänsten*.

³ Bilaga 2 – blankett Överenskommelse

Handwritten signature and initials, possibly 'm' and 'ra', in blue ink.

Bilaga 1

Samtycke Till montering av kamera

Jag - (namn och personnummer)

.....

Samtycker till att kamera med tillhörande internetuppkoppling monteras i min bostad.

- kamera installeras i min bostad med översikt över min sovplats/annan plats
- kameran får lova att monteras på väggen om bokhylla ej finns att placera den i
- kameran skall användas till utförande av insatsen webbaserad tillsyn som jag har beviljats
- kameran är endast aktiv enligt överenskommelse
- kameran kommer att monteras och demonteras genom Vård och Omsorgs försorg
- kameran får inte tas ned eller hanteras oaktsamt.

Jag är medveten om att jag kan återkalla detta samtycke när som helst om jag så önskar.

Ort och datum

.....

Underskrift

.....

Samtycket gäller så länge du har beviljad insats i form av webbaserad tillsyn.

Denna samtyckesblankett upprättas i tre exemplar. Ett till den enskilde som sätts in i brukarens pärm under övrigt, ett till vård- och omsorgspersonal förvaring i grupplokalen samt ett till enhetschef för att läggas i brukarens akt.

Bilaga 2

Överenskommelse

Detta gäller för tillsyn hemma hos:

.....
Tillsynen kommer att ske.....gångar/natt/dag, med start den.....

Tillsynen görs mellan följande klockslag.....
.....

Om du inte är i sängen/annan plats vid den avtalade tidpunkten väntar personalen 10-15 minuter därefter görs en ny tillsyn. Om du inte är i sängen/annan plats åker hemtjänsten ut på ett tillsynsbesök hemma hos dig.

Om tekniken inte skulle fungera vill du att vi:

Utför ett tillsynsbesök på plats i ditt hem

Ej utför ett tillsynsbesök på plats i ditt hem

Ort och datum

.....

Underskrift och personnummer

.....

Namnförtydligande

.....

Denna överenskommelseblankett upprättas i tre exemplar. Ett till den enskilde som sätts in i brukarens pärm under övrigt, ett till vård- och omsorgspersonal förvaring i grupplokalen samt ett till enhetschef för att läggas i brukarens akt.

MA *MA*

Direktiv förstudie, Hagen utvecklas till Herrljunga kommuns demenscentra.

Bakgrund

I takt med att vi blir allt äldre ökar också antalet personer med demenssjukdom. För att kunna möta detta ökande vård- och omsorgsbehov behöver kommunens demensvård utvecklas. Genom att samla kompetensen till en organisation skapas förutsättningarna för att tillgodose detta behov.

Socialnämnden har beslutat att Hagen ska utvecklas till kommunens demenscentra. För att kunna verkställa beslutet fullt ut behöver antalet platser på Hagen utökas från dagens 40 lägenheter till 80 lägenheter (77 bostadslägenheter och 3 avlastning/växelvårdsplatser) 2027. Utöver utökningen av antalet lägenheter på Hagen behöver dagverksamheten för personer med minnesproblematik flyttas från Stationsvägen, Ljung till Hagen.

I sin bok *Salutogen design är framtidens äldreboende* skriver Peter Westlund bl a ”*Ett demenscenter kan innehålla bostadsgrupper för permanentboende, korttidsboende och dagverksamhet samt upplevelserum, spa- och relaxavdelning, bassäng, massagerum, frisör, fotvård, husdjur och trädgård. Utöver detta kan centrat vara utgångspunkt för kommunens demensteam. Det vill säga för personal som arbetar med hemtjänst och hemsjukvård riktad till personer med demenssjukdom, liksom för kommunens demenssjuksköterska och eller demenssamordnare. Centrat kan ut över detta vara en bas för att stödja anhöriga genom att inrymma en träffpunkt och personal, som arbetar med uppsökande hembesök.*

Ett demenscenter är en kraftsamling kring människor med demenssjukdomar. Genom centrat skapas goda möjligheter att höja kunskaper och kompetensen hos den personal som arbetar med denna målgrupp.

En annan fördel med ett demenscenter – framför allt ur de äldres och anhörigas synvinkel – är att det genom centrats existens endast finns en enda ansvarig.”

Direktiv

- Förstudien ska omfatta tillbyggnad och viss ombyggnad av Hagen..
- Resultatet ska ge underlag för utformning och kostnader för tillbyggnad och viss ombyggnad.
- Tillbyggnad ska kunna ske i flera etapper. Kostnader för respektive etapp ska framgå.
- De tankar och idéer för ett flexibelt och salutogent äldreboende som beskrivs i boken ”Salutogen design är framtidens äldreboende” av Peter Westlund (ISBN 978 91 7091 240 5) ska vara vägledande i arbetet.
- Efter tillbyggnad och viss ombyggnad ska Hagen vara kommunens demenscenter med totalt 80 lägenheter varav 4 avlastning/växelvårdsplatser samt lokaler för demensdagverksamhet.

Handwritten signatures and initials.

Bilaga 1, SN § 13/2018-01-30

HERRLJUNGA KOMMUN

SOCIALNÄMNDEN

SNAUskrivelse

2017-02-15

DNR

Sid 2 av 2

- Tillbyggnaden bör omfatta fyra enheter med vardera 10 lägenheter.
- Samtliga lägenheter bör medge parboende.
- Samtliga lägenheter ska uppfylla boverkets krav på standard för fullvärdig bostad med höjd nivå enligt svensk standard.
- Samtliga lägenheter ska uppfylla arbetsmiljöverkets krav på arbetsmiljö och tillgänglighet.
- Lägenheterna bör omfatta ca 35 -45 m2 med avskiljbar sovplats, pentry och hygienutrymme med mycket hög tillgänglighet enligt arbetsmiljöverkets krav. Tvättmaskin och torktumlare bör finnas i lägenheten.
- Lägenhet för avlastning/växelvård bör omfatta ca 20 m2 och bestå av ett rum inklusive hygienutrymme med mycket hög tillgänglighet enligt arbetsmiljöverkets krav.
- Gemensam yta för social samvaro, måltider och aktiviteter ska finnas på varje enhet. Denna yta bör minimeras till förmån till större lägenheter.
- Lokaler för personal och administration för verksamheten ska finnas.
- Lokal för rehabiliteringsträning/gym ska finnas.
- Gemensam lokal för social samvaro, restaurang och aktiviteter för boende och besökare ska finnas på ett ställe i fastigheten tillsammans med lokaler för personal och administration.
- Lokal för demensdagverksamhet ska finnas och bör förläggas i befintlig byggnad.
- Nödvändiga koridorer bör inbjuda till promenad och ha fönster med sittplats.
- Tillbyggnaden bör utformas så att en innergård skapas med en inbjudande trädgård.
- Boken "Femti funderingar om äldres boende" (ISBN 978-91-7164-770-2) utgiven av Sveriges Kommuner och Landsting innehåller värdefull information om utformning av äldreboenden.
- "Den goda vårdavdelningen". Slutrapport 2011-12-31. Utgiven av *Centrum för vårdens arkitektur* Chalmers Tekniska Högskola ger också värdefull information.

Expedieras till:
För kännedom
till:

mt ma